

Пошук нових підходів в організації учнівського самоврядування та результативність спільної діяльності НМЦ ПТО, координаторів та лідерів учнівського самоврядування .

План

1. Моніторингові дослідження напрямків організації учнівського самоврядування в ПТНЗ області в 2013-2014 навчальному році (аналітичний матеріал, діаграма напрямків), порівняння.
2. Пріоритетні напрямки в 2014-2015 навчальному році (Нормативні документи, рекомендації).
3. Проблемні питання. Аналіз їх причини. Рекомендації щодо їх усунення.
4. Пропозиції на 2014-2015 навчальний рік (мета, проблеми, перспективи розвитку)

1. Моніторингові дослідження напрямків організації учнівського самоврядування в ПТНЗ області в 2013-2014 навчальному році

Важливим суспільним завданням сучасних навчальних закладів є підготовка учнівської молоді до життя і діяльності в правовій демократичній державі.

Для визначення рівня діяльності учнівського самоврядування у навчальних закладах було проведено порівняльний аналіз роботи учнівського самоврядування в 2012-2013 н.р.з 2013-2014 н.р.

	Показники	
	2012-2013 н.р	2013-2014 н.р.
Самоврядування в активній формі	61%	65%
Участь ПТНЗ в обласних конкурсах	40%	42%
Участь в волонтерській роботі	62%	72%
Участь в спортивній роботі	59%	65%
Участь в оздоровчих заходах	44%	44%

Участь в туристичних заходах	65%	64%
Участь в дослідницькій роботі (МАН)	37%	33%

у всіх навчальних закладах учні залучаються до участі у навчально-виховному процесі (приймають участь у проведенні Днів самоврядування в ПТНЗ, здійснюють контроль за успішністю та відвідуванням занять, організують проведення заходів до свят), у 47% ПТНЗ створені Школи лідерів учнівського самоврядування.

- **приймають активну участь у волонтерській діяльності (відвідують дитячі та пологові будинки, надають допомогу ветеранам праці та ветеранам Другої Світової війни, онкохворим дітям тощо),**
  - **проводять спортивну роботу (конкурси, спортивні змагання),**
  - **оздоровчі заходи (організований відпочинок на морі, річці, туристичні походи, проведення Днів здоров'я, акцій тощо),**
  - **проводять дослідницьку роботу (з історії козацтва, рідного краю, навчального закладу тощо). учнівське самоврядування задіяно у засіданнях Стипендіальної комісії**
  - **приймають участь у засіданнях Ради профілактики правопорушень;**
- Але до засідань педагогічних рад учні не залучаються.

В основному учнівське самоврядування залучається до проведення святкових заходів, господарської діяльності (прибирання території закладу) та проведення рейдів відвідування занять.

2. Робота з учнівською молоддю щодо залучення їх до суспільно-громадського життя через діяльність учнівського проводиться відповідно:

- **Закон України «Про молодіжні та дитячі громадські організації»**
- **Закон України «про перспективи розвитку органів учнівського самоврядування в умовах динамічних суспільних дій»**
- **Указу Президента України № 756/2012 «Про проведення у 2013 році в Україні Року дитячої творчості»,**
- **Конвенції ООН про права дитини на 2006-2016 роки”,**

- постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 року №495 «Про затвердження Державної цільової програми розвитку професійно-технічної освіти на 2011 - 2015 роки»

- регіональної цільової соціальної програми «Молодь Дніпропетровщини на 2012-2021 роки.

Наш час вимагає лідерів нової формації. Людей компетентних, відповідальних, здатних мислити не ординарно. Проблема виховання молодих лідерів - це проблема підготовки людини майбутнього, людини, яка відповідає вимогам нового ХХІ століття.

От чому необхідні пошук і підтримка учнівській молоді, чиї особистісні переконання будуть спрямовані на активну участь у суспільнім житті, молоді, яка, має організаторські здатності, усвідомлює себе потенційним лідером, бажає використовувати свою енергію й здатності заради інших. Зовсім очевидно, що навички керування суспільством стануть надбанням людини тоді, коли участь в учнівськiм самоврядуванні сприятиме придбанням вихованцем необхідних знань, умінь і досвіду соціальної дії

Для учнівського самоврядування відкрились нові перспективи, а саме бути реальною часткою педагогічного процесу (участь і співробітництво педагогічного колективу і учнів у спільних справах).

Одним з основних завдань органів керування системою загальної середньої освіти (ст.36 Закону України "Про загальну середню освіту") є сприяння розвитку самоврядування в загальноосвітніх навчальних закладах.

Головним завданням педагогів у цій системі є постійна підтримка учня, подолання такого протиріччя з одного боку самоврядування вимагає самостійності учнів, з другого неможливо без удосконалювання педагогічного керівництва.

Без самоврядування неможливо налагодити дисципліну й порядок у навчальному закладі, створити належні умови для професійного й індивідуально-цивільного самовизначення учнів.

Пріоритетні напрямки на 2014-2015 навчальний рік

1. Забезпечення сприятливих умов для самореалізації особистості згідно з зацікавленості й соціальних потреб.
2. Посилення ролі родини у вихованні дітей, укріплення взаємодій із закладом.
3. Розвиток учнівського самоврядування в закладі, використання нових форм реалізації виховного потенціалу учнівського й молодіжного руху.
4. Оптимізація змісту й форм виховного процесу.
5. Збереження й покращення фізичного, психічного й соціального здоров'я особистості.
6. Попередження й локалізація негативних впливів факторів соціальної середовища на особистість.
7. Залучення учнів до рішення громадських та особисто життєвих проблем.
8. Розвиток творчого потенціалу всіх суб'єктів навчально-виховного процесу.
9. Педагогічна культура педпрацівників і вихователів, інтелігентність, толерантність, розуміння, здатність до взаємодії.
10. Педагогічний захист та підтримка учнів у рішенні життєвих проблем.
11. Самореалізація учня в особистісній, професійній і соціальній сферах його життєдіяльності.

Особливої уваги набуває питання патріотичного виховання підростаючого покоління. Виховання особистості – громадянина, патріота зорієнтованого на розвиток історичної пам'яті, почуттів і понять совісті, чесності, гідності й національної гордості за український народ, приналежність до його держави, мови, культури, традицій тощо.

Головною особливістю сучасного патріотичного виховання є формування в учнівській молоді ціннісного ставлення, ґрунтованого на сукупності значущих якостей особистості, які характеризують її ставлення до світу та соціуму.

Формування демократичних цінностей у учнів, їх активної громадянської позиції це важливий напрямок в організації виховної

роботи. «Найкращий спосіб пізнання демократії – це набуття власного досвіду щодо неї» – загальновідома істина.

Учнівське самоврядування є однією із важливих умов залучення учнів до громадської діяльності.

Шляхи підвищення активності й ролі учнівського самоврядування

1 Надання учням більшої самостійності в організації колективної творчої діяльності.

2 Активне залучення учнів в усі сфери життя колективу.

3 Комбінація самодіяльності учнів з наданням допомоги дорослими.

4 Збагачення життєвих цілей і внутрішнього духовного миру кожного члена шкільного колективу шляхом виявлення й реалізації привабливих соціально-колективних ініціатив.

5 Надання учням реальних прав і обов'язків.

6 Повага педагогів до самостійних думок представників і розв'язків органів учнівського самоврядування.

7 Виявлення справжніх лідерів, залучення їх до активної суспільної діяльності. Дотримання принципу: ні підлеглого - усі організатори й відповідальні виконавці.

8 Кваліфікована, тактовна педагогічна допомога представникам учнівського активу.

9 Розширення границь гласності учнівського самоврядування, відкритий характер роботи всіх органів учнівського самоврядування.

Існують перешкоди розвитку учнівського самоврядування.

В деяких ПТНЗ відчувається:

- недостатня підтримка діяльності самоврядування з боку адміністрації, педагогічного колективу;
- відсутні радники учнівського самоврядування;
- низький рівень поінформованості учнівської молоді щодо діяльності навчального закладу;
- нерозвиненість у учнів соціальної компетентності та відповідальності, необхідної для прийняття рішень;

- незнання учнями своїх прав та обов'язків;
- відсутність чіткого розподілу обов'язків між органами учнівського самоврядування;
- консерватизм мислення значної частини викладачів;
- небажання певної групи дорослих делегувати частину своїх прав учням для участі в керуванні навчальним закладом;
- взаємодія з дорослими на рівні підпорядкування, а не на рівні партнерства;
- відсутність системи навчання координаторів дитячого руху;
- пасивність учнів;
- низький рівень поінформованості молоді про програми й проекти;

Самоврядування в навчальному закладі для учнів – справжня школа демократії, школа громадянського становлення підрастаючого покоління.

І нам слід звернути особливу увагу на посилення роботи щодо активізації моральної та громадянської позиції учнівської молоді, сприяти діяльності учнівського самоврядування учнівських волонтерських загонів, співпрацювати з молодіжними громадськими організаціями, товариствами.

Основою виховання громадянськості є активне залучення членів учнівського самоврядування до вирішення тих проблем, які стоять перед суспільством.

Одним з найефективніших шляхів є розробка та реалізація учнівським самоврядуванням волонтерських проектів. Через спільну діяльність на благо інших стають зрозумілими внутрішні причини суспільних і екологічних проблем. Учнівське самоврядування має стати частиною розв'язання загальної проблеми. Такий досвід стимулює учнів розвивати знання, навички і лідерські якості. Із метою реалізації педагогіки життєтворчості, що спрямована на формування відповідальної особистості, підготовленої до взаємодії в соціумі, наділеної комунікативними навичками, координаторам органів самоврядування учнівської молоді слід спланувати роботу «Шкіл лідерів учнівського самоврядування».

Актуальним залишається питання навчання здоровому способу життя, яке повинно бути системним і сприяти гармонійному розвитку психофізичних здібностей учнів.

Із цією метою необхідно використовувати популярні форми роботи щодо формування здорового способу життя в молодіжному середовищі: інтерактивні театри, лекторські групи, спікерські бюро; театралізовані форми (літературно-музична композиція, концерт, публіцистична вистава, пластично-хореографічна вистава); інтерактивні ігрові форми (ігрова програма, інтерактивна акція, ток-шоу); оздоровчі заходи (дні здоров'я, спортивні змагання, ігри, фізкультурні свята, екскурсії, походи, зустрічі з лікарями різного профілю); художньо-прикладні форми (конкурси малюнків, виставки квітів, захист проектів, ярмарок, показ сценічних робіт групи).

Одним із кроків у вирішенні проблеми негативних впливів в молодіжному середовищі є участь у щорічній Всеукраїнській інформаційно-профілактичній акції «Відповідальність починається з мене». Адже, головна мета Акції – утвердження здорового способу життя в молодіжному середовищі, виховання почуття відповідальності за стан власного здоров'я.

Творчий педагог виховає творчу особистість. Саме тому приділяється велика увага зростанню педагогічної майстерності.

Зазначимо, що крім класного керівника певний виховний вплив на учнів здійснюють й психолог, й соціальний педагог, й заступник директора з виховної роботи. Але треба враховувати, що специфіка спілкування кожного із названих спеціалістів істотно відрізняється.

Наприклад, заступник директора з виховної роботи чи педагог-організатор більше часу можуть присвятити роботі із членами учнівського самоврядування або вихованцями із категорії тих, що потребують особливої уваги. При цьому іншим учням іноді приділяється недостатньо уваги.

Пропозиції щодо покращення роботи учнівського самоврядування у 2014-2015 навчальному році:

Необхідно у кожному навчальному закладі організувати цілеспрямовану і глибоку роботу з класними керівниками, з цією метою відокремити серед численних функціональних обов'язків заступника з виховної роботи такий важливий пункт, як організація методичної допомоги класним керівникам. Ця

робота має бути спрямована на підвищення рівня теоретичної та методичної підготовки кожного із педагогів, а не тільки тих, хто в цьому навчальному році.

Класним керівникам обов'язково треба надавати допомогу в оволодінні новими виховними технологіями, організації виховної роботи з учнями, підвищенні творчого рівня з урахуванням їхніх індивідуальних запитів. Крім того, класних керівників необхідно озброїти інструментарієм щодо діагностики і моніторингу виховного процесу, визначення рівня вихованості учнів.

Переорієнтовувати педагогів з масово-репродуктивних форм на індивідуально-творчі, особистісно орієнтовані.

Проводити такі заходи як майстер клас, засідання авторських майстерень класних керівників, керівників гуртків, що даватиме можливість здійснювати методичну адаптацію теоретико-методологічних концепцій виховання.

Як показала практика найвищий рейтинг отримують інтерактивні форми методичної роботи: тренінги, рольові ігри, практикуми, моделювання, тому саме такі форми мають широко використовуватись у системі виховної роботи.

Необхідно:

- систематично проводити семінари-навчання лідерів учнівського самоврядування;
- систематично проводити для класних керівників, семінари-практикуми, майстер-класи;
- надавати учням реальних прав і обов'язків;
- поважати педагогам самостійні думки представників учнівського самоврядування;
- виявляти справжніх лідерів, залучати їх до активної суспільної діяльності. Дотримуватися принципу: ні підлеглого - усі організатори й відповідальні виконавці;
- кваліфікована, тактовна педагогічна допомога представникам учнівського активу.
- розширювати границі гласності учнівського самоврядування, відкриття характеру роботи всіх органів учнівського самоврядування, інформування в ЗМІ;

- практикувати проведення змагань на честь людей, що поклали своє життя за інтереси держави, регіону, галузі;
  - практикувати проведення щомісячних круглих столів за участю адміністрації навчального закладу та представників учнівського самоврядування;
  - проводити декади учнівського самоврядування з запрошенням випускників минулих років в якості консультантів учнівського самоврядування;
  - залучати до спільної роботи батьків та лідерів учнівського самоврядування;
  - систематично заслуховувати звіти членів учнівського самоврядування перед колективом, що дасть змогу контролювати їх діяльність та сприяти поліпшенню їх роботи, запобігати зловживанням у колективі;
  - практикувати урочисте нагородження активних членів учнівського самоврядування та їх батьків;
  - проводити урочисті «Посвячення в лідери» групи, курсу, навчального закладу.
- Головне це система в роботі учнівського самоврядування відвертість та довіра.

**Рішення НМР НМЦ ПТО у Дніпропетровській області
від 23 грудня 2014 року**

Одним із головних завдань ПТО на сьогодні є діяльність направлена на професійному зростанні класних керівників, радників учнівського самоврядування ПТНЗ області.

НМЦ ПТО впроваджується реалізація сучасних форм і методів виховання учнівської молоді лідерів учнівського самоврядування ПТНЗ, вивчення передового досвіду класних керівників області.

На основі вищезазначеного методична рада ухвалила:

Інформацію методиста НМЦ ПТО взяти до уваги.

Навчально-методичному центру ПТО у Дніпропетровській області:

1. Надавати систематичну методичну допомогу по організації роботи учнівського самоврядування ПТНЗ області.
2. Для покращення впливу керівників навчальних закладів на функціонування органів учнівського самоврядування розмістити на сайті НМЦ ПТО аналіз моніторингових досліджень з цього питання.
3. Проводити навчання, надавати методичну допомогу лідерам учнівського самоврядування;

Постійно

4. Проводити семінари, круглі столи, майстер-класи, методичні наради для класних керівників (радників учнівського самоврядування) та лідерів учнівського самоврядування ПТНЗ області;

протягом року

5. Продовжити роботу Школи лідерів учнівського самоврядування «Лідер» (очна форма навчання).

Протягом року

6. Включити в план роботи НМЦ ПТО на 2015 рік та провести майстер-клас, семінари для радників учнівського самоврядування.

Протягом року